

וראיתם¹ אותו וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי לבבכם כו'.² וצ"ל מה"ע זכירת המצות, הלא העיקר הוא עשיית המצות בפועל, וכמ"ש אח"כ ועשיתם אותם, ומה"ע הזכירה. גם צ"ל מה שייך זה למצות ציצית, שע"י הציצית עי"ז וזכרתם כו'. ורש"י פי"ג לפי שבציצית יש מספר תרי"ג, ה"ז כולל כל המצות, וגם זאת צ"ל מה"ע שציצית כוללים כל המצות, ועי"ז תהיה הזכירה כו'. והעיקר הכוונה וראיתם אותו על התכלת, דקאי על מ"ש קודם לזה ונתנו על ציצית כו'.³ ולהבין כ"ז צלה"ק מה שנת"ל⁴ בענין מ"ע ומל"ת, דשרשם למעלה בב' בחי' מקיף, מקיף הקרוב ומקיף הרחוק, ונת"ל דבחי' מקיף הקרוב הן המקיפים דסדר השתל', ובשרש הראשון היינו בחי' ה"ח דטה"ע שבאור א"ס שלפני הצמצום, שהו"ע ההמשכה והגילוי אור כו', ומקיף הרחוק היינו המקיפים שלמעלה מהשתל', ובשרשו היינו בחי' אוא"ס שלמעלה מבחי' המשכה וגילוי, ובחי' העלם העצמי דא"ס כו'.

ומעתה צ"ל מה שהשס"ה ל"ת הן שמירה להאורות דמ"ע. והענין הוא, דהנה האורות **רסד** והגילויים דרמ"ח מ"ע, להיות שהן בחי' מקיף הקרוב, לכן יכול להיות בזה עדיין אחיזת החיצונים, וכנ"ל (ד"ה השמים מספרים)⁵ בענין הני מאני דרבנן כו'.⁶ והענין הוא,⁷ דהנה ארז"ל⁸ לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל, פי' יצא, שיצא ממנו בבחי' סיגים ופסולת שלו כו', דהיינו בחי' מותר החסדי' דקדושה שיצא מאברהם איש החסד כו'. ובתחלה היה חסד דישמעאל כלול בחסד דאברהם, ואח"כ יצא ממנו בבחי' סיג נפרד מן הפנימיות, וכמו מצרף לכסף כו',⁹ דבתחלה הסיגים מעורבים בתוך הכסף, וע"י הציורף יוצאים הפסולת, ונשאר הכסף נקי, כך בתחלה סיגי החסדים מעורבים בתוך החסדים דאברהם, ויצאו ונפרדו ממנו כו'. וזהו שאמר ל' יצא, ולא הוליד כו', וכמו אברהם הוליד את יצחק,¹⁰ דענין ההולדה הוא מהעלם אל הגילוי, דהיינו הארה מההעלם, והוא מעין ההעלם כו', אבל כאן אמר יצא, דהיינו שיצא בבחי' סיג ופסולת, בבחי' פירוד כו'. ולזה הטעם היה ישמעאל בכור ליצחק, כי יציאת הסיג הוא תחלה, ואח"כ יוצא הנקי, וכמא'¹¹

(8) ברכות ו, א.
 (9) בהבא לקמן – ראה ביאור לד"ה שחורה אני שבהערה 1.
 (10) ראה שבת קמו, א. פסחים נו, א. ב"ר פס"ח, יא. ויק"ר פל"ו, ה. תנחומא וילך ב.
 (11) לשון הכתוב – משלי יז, ג. כז, כא.
 (12) תולדות כה, יט.
 (13) ראה זח"ב קח, ריש ע"ב. פרדס שער כה (שער התמורות) ספ"ז. לקו"ת וספר הליקוטים להאריז"ל ר"פ בראשית. וישלח לו, לא. לקו"ת שה"ש ט, ד. ביאורי זוהר לאדמו"ר האמצעי קי, סע"ב ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא ח"א ע' רט. וש"נ.

(1) המאמר מיוסד על: ד"ה כי תצא במאמרי אדמו"ר האמצעי דברים ח"ב ע' תקמ ואילך. ביאור לד"ה שחורה אני במאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע' רמ – כנסמן לקמן בהערות.
 (2) שלח טו, לט.
 (3) עה"פ שלח שם, מתנחומא קרח יב. וראה גם לקו"ת שלח מז, סע"ב. וראה פי' הרמב"ן שם.
 (4) ראה פי' הרמב"ן שם: הזכרון הוא בחוט התכלת. ועד"ז בלקו"ת שלח מה, א.
 (5) שם, לח.
 (6) בד"ה השמים מספרים (לעיל ע' שלו ואילך). ד"ה נשא את ראש (לעיל ע' שמב ואילך).
 (7) לעיל ע' שלו.

קליפה קדמה לפרי כו', שקודם שיצמח פנימיות הפרי, תצמח הפסולת תחלה ותצא ראשונה כו'¹⁴. וכך בעשו לגבי יצחק א'¹⁰ יצחק יצא ממנו עשו, דגם זה הוא יציאה בפירוד לעצמו, ונק' סוספיתא דדהבא¹⁵, פסולת הזהב שיוצא אחר ההיתוך והבירור כו', וז"ש בעשו¹⁶ ויצא הראשון אדמוני, שהיה בכור ליעקב, מטעם הנ"ל, דהסיגים ופסולת יוצאים תחלה להפנימי כו'. אך הנה עכ"ז¹⁷ ודאי יש שיעור ומדה לאור וחיות האלקי דחסד עליון המצומצם בבחי' סיג זה הנק' פסולת חסד עליון, וא"כ כבר היה כלה כח חיותם ושפעם לגמרי. דאינו דומה למדרי' הקדושה, הגם שהן ג"כ רק הארות לבד, וממילא אין להם קיום מצ"ע כו', וכמ"ש במ"א¹⁸, מ"מ ה"ה דבוקים במקורם, ומשו"ז ה"ה בבחי' קיום עצמי מצד עצמן כו', וכמ"ש במ"א¹⁹, ועמ"ש בד"ה וביום שמחתכם ובמועדיכם²⁰. והיינו הן באורות והן בכלים, שהן דבוקין, ועי"ז הן בבחי' קיום. וכמו"כ הוא בנש"י, וכמ"ש²¹ ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם כו', דלהיותם דבוקים בה' אלקיכם, ה"ה חיים וקיימים כו'. וכן הוא באור וחיות האלקי המתלבש בנבראים להחיותו, שהוא ג"כ בבחינת דביקות, וכמא'²² המחזש בטובו בכי"ת²³, דההתחדשות ממקורו זהו הדביקות במקורו, כמ"ש במ"א²⁴, אלא שהדביקות היא בבחי' התחדשות דוקא כו', וכמ"ש מזה בד"ה תקעו²⁵. אבל בקליפה וסט"א, מאחר שהן נפרדים, שהפרידן מאחדותו ית²⁶, היה צ"ל כלה כח חיותם ושפעם לגמרי כו'. ומה שאנו רואים שיש קיום זמן רב להשפעת החיות בשר של ישמעאל יותר מכפי המדה והשיעור שלו בעצם מהותו, שהוא רק בחי' צמצום המותרות כו', בהכרח לומר שמקבל גם עתה בחי' אור וחיות דחסד עליון דקדושה. כי הנה גם לאחר שיצא ישמעאל מאברהם בחי' נפרד לעצמו בבחי' סיג, עכ"ז אינו מהות נפרד לגמרי מאברהם, שהרי מ"מ בנו הוא, וכמ"ש²⁷ וירע לאבר[הם] על אודות בנו, וא'²⁸ לו ישמעאל יחי' לפניך כו'. והענין הוא, שגם אח"כ נמשך אור ושפע מאברהם לישמעאל בבחינת מקיף מרחוק, לא בבחינת פנימי מקרוב (כמו ביצחק שנמשך האור בפנימיות בבחי' התאחדות ממש כו', ובישמעאל הוא מרחוק בבחי' מקיף, וגם זאת בבחי' מקיף הרחוק, דהיינו בבחי' הבדלה כו'), ולהיותו בבחי' מקיף לבד, ואינו נבלע בהם, ויש לו שייכות עדיין אל הקדושה, לזאת הוא בבחי' חיות כו' (דניצוץ הקדושה שנבלע בהם וה"ה בבחי' פירוד באמת²⁹, אינו בבחי' חיות כלל כו'), וגם להיותו בבחי' מקיף לבד, ע"כ מאריך יותר

רסה

(21) ואתחנן ד, ד.
 (22) סיום ברכת יוצר.
 (23) = בכל יום תמיד.
 (24) ראה לעיל ע' קפד. וש"נ.
 (25) סה"מ תרס"ד ע' ו ואילך.
 (26) ראה תו"א הוספות לפ' תשא קיא, ד. תו"ח נח עה, ג.
 וש"נ. מאמרי אדמו"ר האמצעי במדבר ח"א ע' קב. וש"נ. לקמן ע' תרכו.
 (27) ע"פ וירא כא, יא.
 (28) לך לך יו, יח.
 (29) ראה סה"מ תרס"ה ס"ע קג ואילך. עת"ר ע' קב ואילך.
 המשך תער"ב ח"ב ע' תשע. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר זי"ע ח"א ע' כד. ע' קעו ואילך. וש"נ.

(14) ראה ב"ר פפ"ג, ה. אוה"ת שופטים ע' תתל. ביאורי הזהר להצ"צ (כרך ב) ע' תתקה. סה"מ תרכ"ט ס"ע כג ואילך. ע' קיח. ס"ע שכב ואילך. ועוד.
 (15) ראה זח"ב רכד, ב. רלו, ב. ובכ"מ.
 (16) תולדות שם, כה.
 (17) = עם כל זה. תיבה זו אינה ברורה בגוכי"ק. ואולי כתוב „לכ"ז" = לכל זאת.
 (18) ראה במקומות שצויינו בהערות 19-20. ועוד.
 (19) ראה סה"מ תרנ"א ע' קצח ואילך. תרס"ה ע' שכז ואילך. המשך תער"ב ח"א ע' קע. ח"ג ע' א"תסא. פר"ת ע' רצו ואילך. תר"פ-תרפ"א ע' ב ואילך. ד"ה וידבר גו' והקרייתם תשי"ב. תשי"ז (סה"מ תשי"ב ע' שמו ואילך. תשי"ז ע' רפט ואילך).
 (20) סה"מ תרנ"ו ע' רנו ואילך.

קיום אור שפעם, ואינו כלה בזמן קצר כ"כ כו'. ודוגמא לזה הוא מה שמצינו שיש ביניקת החיצונים שמקבלים מבחי' מקיף³⁰, כמו ענין הלבונה שבי"א סממני הקטורת, אשר ידוע³¹ שהי"א סממנים הן לנגד י"א הארורים שבתורה³², והן י"א כתרין דמסאבותא³³ כו', אמנם בזה מובדל ענין הלבונה משאר היו"ד סממנים, שהן בחי' ע"ס דנוגה, כמ"ש במ"א³⁴, והלבונה הוא בחי' המקיף המאיר עליהם, שהוא מבחי' הקדושה עדיין, ונק' לבונה זכה, אלא שהוא בבחי' חיות אל הקלי' המחיה אותם בבחי' מקיף כו'. וכמו"כ הוא מה שמקבלים שר של ישמעאל בבחי' מקיף מהארת חסד עליון כו', וכן שר של עשו מקבל מבחי' מקיף מהארת בחי' גבורות דקדושה כו', וכמ"ש במ"א³⁵ בענין ובראשי חדשיכם³⁶, ב' ראשים³⁷, היינו לברר וליקח מהם בחי' המקיף, וכענין סר צלם כו'³⁸. ולהיות שיש לסט"א חיות שבבחי' מקיף, לכן יכול להיות להם אחיזה בבחי' המקיף דקדושה. וזהו דבהמשכת האו"מ שע"י מ"ע יכול להיות אחיזה ח"ו, וע"י מל"ת נעשה שמירה להאורות דמ"ע כו'.

והענין הוא, דהנה את זלעו"ז עשה אלקים³⁹, וכשם שיש בקדושה בחי' או"פ ואו"מ, כמו"כ יש בלעו"ז ג"כ או"פ ואו"מ, וכמ"ש⁴⁰ הסירו [ה]בגדים הצואים, שהן בחי' מקיפים דלעו"ז כו'. והענין הוא⁴¹, כמשארז"ל (יומא ל"ט א') אדם מקדש א"ע מעט מקדשין אותו הרבה, מלמטה מקדשין אותו מלמעלה כו', מטמא עצמו מעט מטמאין אותו הרבה (פרש"י מניחין אותו, וכמו הבא לטמא כו'⁴²), מלמטה מטמאין אותו מלמעלה כו'. דהנה ידוע⁴³ דכל העלאה גורם המשכה כפי אופן אותה ההעלאה דוקא, משום דרוח אייתי רוח ואמשיך רוח⁴⁴, דרוח העולה מלמטה למעלה, ממשיך בחי' הרוח מלמעלה למטה, אבל ההמשכה היא כפי אופן רוח העולה מלמטה כו'. וזהו בחי' אתעדל"ע שלפ"ע אתעדל"ת, שהוא באו"פ כו'. אבל יש המשכה דאו"מ, שההמשכה אינה לפ"ע ההעלאה שלמטה, וז"ש אדם מקדש א"ע מעט בקדושה יתירה באיזה הכנה טובה כו', מקדשין אותו הרבה מלמעלה בריבוי גדול בכפלי כפליים מכפי ההעלאה וההכנה מלמטה כו'. וכמו"כ הבא לטהר מסייעין לו⁴² לטהר לבבו, מה שלא היה ביכולתו מצ"ע כלל, והוא בחי' מקיף דקדושה וטהרה, לטהר ולקדש לכל אשר חפץ והכין לבו מעט, לטהר ולקדש לבבו ודעתו

(37) ראה זח"ג רמח, א. וראה המשך תער"ב ח"א ע' נד. ע' סא ואילך. ד"ה ובראשי חדשיכם תשל"ו. תשל"ח.

(38) שלח יד, ט. וראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ט ע' רו. מאמרי אדמו"ר האמצעי במדבר ח"ג ס"ע א'קסה ואילך. ע' א'קפו ואילך. אוה"ת שלח ס"ע תקכג ואילך. האיזינו ע' א'תש. דרך מצותיך קפא, א. סה"מ תרל"ד ע' ערב.

(39) קהלת ז, יד.

(40) זכרי' ג, ד.

(41) בהבא לקמן – ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי דברים שבהערה 1. ח"ב ע' תקמ ואילך. ובשינויים כו' – ד"ה ועשית ציץ עת"ר (סה"מ עת"ר ס"ע קס ואילך). ד"ה צהר תעשה תרפ"ג (סה"מ תרפ"ג ע' קמב ואילך). ד"ה כי ידעתינו תש"ז (סה"מ תש"ז ע' 188 ואילך).

(42) ראה שבת קד, א. יומא לח, ב.

(43) ראה סידור עם דא"ח פא, ד. קיא, ג. קסג, ד. ובכ"מ.

(44) ראה לעיל ע' קסב. וש"נ.

(30) ראה סה"מ תרל"ב ח"א ע' נג ואילך. וש"נ. תרנ"ט ס"ע קנב ואילך. תש"ד ע' 84 ואילך. ועוד.

(31) ראה עץ חיים שער יא (שער המלכים) פ"י. שער הפסוקים להאריז"ל פ' תבוא כז, טו. תו"א תולדות כ, סע"ב ואילך. ובמקומות שצויינו בהערה 34.

(32) ב'פ' תבוא כז, טו-כז.

(33) ראה זח"ג מא, ב.

(34) ראה זח"ב קסד, ב ובשער מאמרי רשב"י לשם. מבו"ש

שער ב ח"ב פ"ח (בהגהת צמח אות ח). תו"א בראשית ה, ג. תולדות כ, סע"ב ואילך. לקו"ת ראה לא, ב. שה"ש ז, סע"ג. סה"מ תרל"ט ח"א ע' כז ואילך. וש"נ. תרנ"ד ע' סה ואילך. ועוד.

(35) ראה אוה"ת פינחס ע' א'קסה ואילך. מקומות שצויינו

בהערה 37.

(36) פינחס כח, יא.

יותר מזה בריבוי הרבה כו'. וזהו ג"כ מה שנופל לאדם פתאום הרהורי תשובה ולא נודע לו מאין בא לו זאת, וכמו"כ מה שבכל בקר מתעורר לבבו לעבוד את ה' וללכת בדרכיו כו', וכמשנת"ל (ד"ה ויגש אליו⁴⁵), והתעוררות אלו הם גם כאשר לא יש הכנה בלבו לטהרה וקדושה אפילו במעט כו', מ"מ, זהו כאשר חפץ בכלל בקרבת ה', שרוצה בכללות להיות מקורב, וההיפוך את הריחוק אינו חפץ כלל כו', אז בא לו מלמעלה לעוררו להיות בבחי' קירוב ובתשובה כו'. וי"ל דבחי' ההתעוררות שבכל בוקר, וכמו"כ ההתעוררות על תשובה, נמשך על כו"א מישאל יהיה מי שיהיה, אלא דמי שחפץ בכללות עכ"פ להיות מקורב לאלקות, נרגש בו ההתעוררות הזאת, ומתעורר באמת לשוב או לעבדו ית' כו', אבל מי שאינו חפץ כלל ח"ו, אינו נרגש בו ההתעוררות לפעול עליו איזה התעוררות ברוחניות כו'. דהנה ידוע⁴⁶ דבד"כ ענינים החומריים והגשמיים מעלימים ומסתירים בפני אור הקדושה, וכמו להיות מאיר אור אלקי במוחו ולבו, ה"ה⁴⁷ החומריות מונע ומעכב שאינו מאיר האור כו', והיינו בא"פ כו'. אמנם כאשר החומריות והעביות היא ביותר ר"ל, ה"ז מעלים ומסתיר ומונע ומעכב הרגש האו"מ ג"כ כו'. אך הנה כללות המשכת בחי' התעוררות הנ"ל כ"ז הוא מבחי' מקיפים דקדושה כו'. וכמו"כ בלעז"ז יש ג"כ מה שהוא לפ"ע מעשיו, כמו גם אם עשה דבר איסור ר"ל, מ"מ, אם אינו נשקע בזה ח"ו, כמו באונס או בשוגג וכה"ג, וממילא אינו נשקע בזה, ה"ה יכול לבוא לתשובה בנקל כו'. אבל מי שנותן א"ע לדבר עבירה ר"ל, וכמו הממרק עצמו לעבירה⁴⁸ ונשקע בזה, עי"ז נטמא נפשו ביותר באו"מ דקלי', [ו]ה"ה רחוק מתשובה, ואדרכה, שמושך אותו הלאה כו', וכמו עבירה גוררת עבירה כו'⁴⁹, ובפרט כשנותן א"ע בהרהורים רעים ר"ל, דהרהורי עבירה קשים מעבירה⁵⁰. בפרט הזה שמתמא אותו ומושך אותו ביותר ר"ל. כי מח' בכלל היא בחי' או"מ, דבדבור ג"כ הבל הפה נעשה בבחי' או"מ על הנפש⁵¹, ומ"מ הדבור הוא או"פ כו', אבל מח' הוא יותר או"מ, שה"ה לבוש אל המוחין, והמוחין הן מקיפים בכלל, כמ"ש במ"א⁵². והמח' נמשכת ממהות הנפש הרבה יותר מדיבור כידוע⁵³, ולכן היא תמידיות, שאינה נפסקת לעולם, להיות הנפש תמידי ונצחי, כמו"כ המח' היא תמידיות ונצחיות כו', ולכן כל מח' שחשב באיזה דבר, אף שחלפה והלכה לה, לא תאבד לעולם⁵⁴, אלא קיימת, כי נצחית היא, מאחר שהיא ממהות הנפש כו' (וכבד הרבה יותר להסיר האותיות דמח' בדבר איסור מגוף דבר האיסור כו', וכמ"ש במ"א⁵⁵ בענין חומת בת ציון הורדי כנחל דמעה כו'⁵⁶, שע"י

רסו

(52) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' ע' ע' עה. תו"ח שמות ח"ב שח, ד ואילך. סה"מ תרס"ה ע' רט ואילך. ד"ה אם בחוקותי תרס"ז (לקמן ע' תקפא).

(53) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן נביאים ע' קצט. ע' רג. שער האמונה לאדמו"ר האמצעי ו, א. שערי אורה ז, א. שערי תשובה ו, ג ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע' קג ואילך. ועוד.

(54) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"ב ע' תרעה. תקס"ה ח"ב ע' תתנו. שערי תשובה שם ו, ב, ג, ב. מאמרי אדמו"ר האמצעי הנחות תקע"ז ע' רמד ואילך. וש"נ.

(55) ראה שערי אורה ו, ב ואילך.

(56) איכה ב, יח.

(45) לעיל ס"ע קסא ואילך.

(46) ראה תו"א יתרו סו, סע"א. סה"מ תרל"ב ח"א ע' פד.

ד"ה ויתן לך (לעיל ע' קיז). ועוד.

(47) אוצ"ל: הרי.

(48) שבת לג, א.

(49) אבות פ"ד מ"ב. ובכ"מ.

(50) יומא כט, רע"א. וראה במקומות שצויינו לקמן הערה 53.

(51) ראה פרי עץ חיים שער התפלה רפ"ד. תניא ספ"ה (י, א). תו"א בשלח סב, סע"ג. לקו"ת במדבר ח, ד (ומציין שם למבוא שערים שער ג ח"ב פ"ג). מטות פב, ב. פג, ב. ואתחנן יא, סע"א. דרושים לשמע"צ פד, ב.

הדמעות דוקא שבוכה במר נפשו על המח"ז⁵⁷ ודבורים רעים, ה"ה מעביר ומכבס את האותיות כו'. וזהו ג"כ מה שהרהורי עבירה קשין, כי גוף העבירה נתקן ע"י זיכוך וצירוף דגיהנם, אבל האותיות מו"ד⁵⁸ אינן נטהרים בזה, כ"א בנה"ד⁵⁹ שאחר הגיהנם, שזהו כענין הדמעות כו', בכדי לטהר מהבגדים צואים כו'. וזהו גם באותיות הדבור, מ"מ, ביותר הוא במח, לפי שהיא לבוש המיוחד כו'. ולהיות שהמח' היא ממהות הנפש, והיא תמידית, ה"ה פוגמת מאד, ועלולה לקבל טומאה בתחלה יותר משארי כחות הנפש כו', וע"י טומאת המח' ממילא מתטמאים שארי הכחות, להיותה או"מ שמקפת את הנפש ומורידה וממשיכה כו'. וכאשר מושך אדם לבו לטמא עצמו בהרהורים רעים וחטאים אפילו מעט, ממשיך על נפשו מלמעלה, היינו מהיכלות הקלי', שמטמאים אותו ר"ל בכפלי כפליים מהעלאה שלו, וכמ"ש⁶⁰ אם ללצים הוא יליץ כו', והבא לטמא נפשו פותחין לו הרבה שערי טומאה כו'⁶², ולא עוד אלא שמטמאים אותו מהיכלות הטומאה גם אם לא טמא עצמו אלא מעט, והוא מה שנופל לאדם פתאום הרהורים רעים שאינו מכוין לזה כלל, ומבלבלים אותו מאד, לבלתי יוכל לצאת מהם כלל כו', ואף שאינו רוצה כו', וזהו מבחי' מקיף דקלי', שסובבים ומקיפים את הנשמה, וכמו עון עקבי יסובני⁶¹, סבוני גם סבבוני כו'⁶², ונק' ממשלת זדים⁶³, דחייבא מבלבלים לו כו'⁶⁴, ועז"נ⁶⁵ גם מממשלת זדים חשוך כו' אל ימשלו בי כו'. ולהיות שיש בלעו"ז ג"כ בחי' מקיפים, לזאת יכול להיות אחיזה גם בבחי' מקיף דקדושה הנמשך ע"י מ"ע כו', ולזאת צריכים שמירה שלא יהיה להם אחיזה כו'.

והשמירה היא ע"י שס"ה ל"ת כו'. דהנה ידוע⁶⁶ משארז"ל בגיטין (דף ס"ו א') בבואה אית להו בבואה דבבואה לית להו, ופי', בבואה היינו בחי' מקיף דחי', דזהו

רסז

בחי' מקיף הקרוב, בחי' זו יש גם בלעו"ז, שיש בהם ג"כ בחי' מקיף כנ"ל, אבל בבואה דבבואה, בחי' מקיף דיחידה, שהוא בחי' מקיף הרחוק, בחי' זו לא יש בסט"א. דהנה⁶⁷, בחי' יחידה היא שמקבלת מבחי' יחיד⁶⁸, והיינו בחי' ההתקשרות עצמיות דנש"י בעצמות א"ס ב"ה, דזה אינו שייך רק בנש"י, דמשו"ז יש בהם תוקף הרצון ביותר לאלקות בבחי' רצון א' לה' לבדו, ואין בו שום צד פירוד כלל, שאינו יכול להיות נפרד ח"ו מאלקות⁶⁹, כ"א בבחי' רצון א' לה' לבדו כו'. ובסט"א לא יש בחי' זו, הגם דבסט"א יש ג"כ בחי' תוקף הרצון מאד כו', ואדרבה, הרי בסט"א התוקף יותר מבקדושה, וכידוע⁷⁰ דסט' דקדושה הוא

(57) = המחשבות זרות.

(58) = מחשבה ודיבור.

(59) = בנהר דינור (וראה לעיל ע' כא).

(60) משלי ג, לד.

(61) תהלים מט, ו.

(62) שם קיח, יא.

(63) ראה דרך חיים ו, סע"ד, ו, סע"ד. קונטרס העבודה פ"ב

(ריש ע' 15). סה"מ עת"ר ע' קסב. לקו"ש חל"ז ע' 45. ובכ"מ.

(64) ראה זח"א ריח, ב. הובא בדרך חיים שם ו, ג. יט, ג.

קונטרס העבודה שם. ובכ"מ.

(65) תהלים יט, יד (בשניוי).

(66) ראה לקו"ת תצא לו, ג. וראה גם שם לו, ג. מאמרי

אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"ב ס"ע תלת ואילך.

(67) בהבא לקמן – ראה ד"ה משכני אחריך במאמרי

אדמו"ר הזקן אתהלך לאזניא ע' קסט. ובתוס' הגהות –

אוה"ת שה"ש (כרך ג) ע' תתינ ואילך. סה"מ תרנ"ה ס"ע קעו

ואילך. תרס"ד ע' נח. תרס"ח ע' רעט ואילך. וראה גם ד"ה

משכני תשח"י (סה"מ תשח"י ע' ריט ואילך).

(68) ראה לקו"ת ואתחנן יא, ג. יב, ב. פ' ראה כה, א. לא,

ד. סה"מ תרצ"ו ע' 57. וש"נ. וראה עץ חיים שער מב (שער

דרושי אבי"ע) פ"א. הובא בלקו"ת פ' ראה כז, א.

(69) ראה תניא ס"פ יח (כד, סע"א). וראה תורת מנחם –

ספר המאמרים מלוקט ח"א ע' צב (בהוצאות הקודמות – ח"ד

ע' ו).

(70) ראה סה"מ תרנ"ט ע' נט. ע' ריב. ובכ"מ.

בבחינת רך כקנה⁷¹, ובבחינת הכנעה ושפלות, ובסט"א בחי' קשה כארז⁷², ובתוקף הישות והגסות כו', אמנם, זה שבסט"א התוקף יותר, היינו מפני שבקדושה עיקר ההנהגה היא ע"פ השכל, שפועל הביטול במדות כו' כידוע, ובסט"א ההנהגה ע"פ המדות והרצון כו', ומצד הרצון יש תוקף גדול מאד בקדושה, וכנ"ל שאינו יכול כלל להיות נפרד ח"ו כו', אבל מ"מ, הרי יש תוקף גדול גם בסט"א, ולמה אמרו בבואה דבבואה לית להו. הענין הוא, דעם היות שיש בהם תוקף הרצון, מ"מ, אינו באופן שא"א להיות באופן אחר. דבקדושה הרי תוקף הרצון וההתקשרות הוא באופן כזה שאינו יכול להיות באופן אחר כלל, היינו שאינו יכול להיות נפרד מאלקות בשום אופן, ומשו"ז מוסר נפשו במס"נ על קדוה"ש, משום כי באופן אחר א"א להיות, וכשצריך משו"ז למסור נפשו, אין מניעה כו'. אבל בסט"א, הגם שיש ג"כ תוקף הרצון, ויכול למסור נפשו על רצונו, אין זה משום שהרצון וההתקשרות הוא באופן כזה שא"א להיות באופן אחר, אלא יכול להיות באופן אחר, ולא למסור נפשו, אלא שהוא רוצה למסור נפשו, לא שהוא מוכרח לזה מצד תוקף הרצון שא"א לזוז מזה כו'⁷³, אבל בקדושה הוא בבחי' תוקף באמת, שא"א לו כלל לזוז מזה, וא"א להיות באופן אחר ח"ו, ומשו"ז ממילא הוא מוסר נפשו כו' (גם שאינו רוצה בזה באמת, כי רוצה הוא לחיות כו', אבל אין שום דבר עומד נגד תוקף הרצון וההתקשרות לאלקות, שאינו יכול להיות נפרד מזה ח"ו בשום ענין ואופן כלל כו'⁷⁴), ותוקף כזה לא יש בסט"א כלל כו'. וגם עוד זאת, דבקדושה בבחי' הרצון דיחידה אין בו שום התחלקות מדרי', וממילא הוא בתוקף מאד, אבל תוקף הרצון דסט"א אינו בדבר א', כ"א הרבה רצונות בכמה דברים, ובכאו"א הרצון בתוקף, וממילא אין בשום א' מהם תוקף גדול, ואדרבה, הרצונות מבלבלים זא"ז ומחלישים זא"ז או מבטלים זא"ז כו', אבל בקדושה בנה"א, בחי' הרצון דיחידה הוא בבחינת רצון א' בלי שום התחלקות כלל כו'. הגם שבקדושה יש ג"כ כמה רצונות, כמו הרצונות פרטים דמצות כו', הנה לכד זאת שהרצונות האלו אינם רצונים⁷⁵ מחולקים ומובדלים זמ"ז, ולכן אינם מחלישים זא"ז, אדרבה, הם מחזקים זא"ז כו', ולכן העוסק במצוה פטור מן המצוה⁷⁶, והיינו מפני שע"י קיום מצוה זו נמשך לו גם ההמשכה שע"י המצוה שפטור ממנה כו', וכמ"ש במ"א⁷⁷ (ועמש"ל ד"ה כי ידעתי⁷⁸), הנה באמת הרצון דיחידה הוא למעלה מהרצונות דמצות כו', שזהו בחי' הרצון העצמי דעצם הנפש שמצד עצם התקשרותו באלקות, ואין זה שייך להרצון דמצות, ולזאת בבחי' רצון זה אין בו שום התחלקות כלל, אלא הוא בבחינת רצון פשוט ועצמי כו'. ובמצות ה"ז בא בבחינת מעשה המצות בעצם העשיה, שבזה לא יש חילוקי מדרי' כלל, דמה שיש חילוקים בהרצונות דמצות, היינו בבחי' הכוונה פרטי(ו)ת,

רסח

71) תענית כ, א ואילך.

72) ראה (אודות מס"נ באוה"ע) לקו"ש ח"כ ס"ע 75 ואילך. וראה במקומות שצויינו בהערה 67.

73) מ"ש דטבע המס"נ שבכאו"א מישראל הוא לא מצד הרצון שלו, אלא מפני שאינו יכול להפרד ח"ו מאחדותו ית' – הנה זהו כשבא למס"נ בפועל, שאז מתגלית היחידה שבו. אבל כל זמן שלא בא לידי מס"נ בפועל ורק זוכר ענין מסירת נפשו לה' שע"י, יוכל לעמוד נגד יצרו" (תניא ספכ"ה) – הנה

זה שעומד נגד יצרו (ע"י זכירת המס"נ) הוא שרוצה לעמוד נגד יצרו – תורת מנחם – ספר המאמרים מלוקט ח"א ע' רסד (בהוצאות הקודמות – ח"ד ע' מה) הערה 31.

74) אוצ"ל: רצונות.

75) סוכה כה, סע"א. וש"ג.

76) ראה סה"מ תרכ"ט ע' רנד ואילך. וש"ג. תר"ם ח"ב ע' תרב. תרנ"ה ע' לו. עטר"ת ע' תסג. תרפ"ח ע' קמד.

77) לעיל ע' צב.

אבל בעצם העשיה כולם שוים, וכמא⁷⁸ אל תהי יושב ושוקל במצותי של תורה כו', והתוקף בבחי' מעשה המצות עצמן הוא בנש"י מהרצון וההתקשרות עצמי דנש"י באלקות, שזהו בכאו"א בשוה כו', והרצון הוא א', ואין בו התחלקות כלל כו'. ורצון כזה לא יש בסט"א כלל כו'. ושרש הענין הוא, דרצון זה דבחי' יחידה שבנש"י זהו הנמשך מבחי' פנימיות ועצמות א"ס, דנגד בחי' זו לא יש לעו"ז, דכ"ז שייך רק לגבי בחי' הגילויים, אבל לא לגבי בחי' העצמות כו'. ומשו"ז לא יש בחי' זו בסט"א, ואין להם אחיזה בבחי' ומדרי' זו כו', ואדרבה, ע"י גילוי בחי' זו מתבטל כל רצון זה, וכמו שר צלם מעליהם⁸⁰, שמתבטל בחי' המקיף שלהם מצד הגילוי דעצמות או א"ס כו'. וכידוע דבפנימיות המקיף (והיינו בחי' מקיף הרחוק), שם דוקא נש"י, אני הוא ולא אחר כו'⁷⁹, כמ"ש במ"א⁸⁰. ומה שמקבלים מבחי' המקיף, היינו מבחי' חיצוניות המקיף, וכאשר מאיר ומתגלה בחי' פנימיות המקיף, אז גם החיצוניות נמשך בבחי' פנימיות דוקא, וא"א להם לקבל מהמקיף, ועי"ז שר צלם מעליהם, שמתבטל המקיף שלהם כו', ומתבטל יניקתם מהמקיף, וממילא מתאבדים כו'. וכמו במחנה סנחריב, דכתיב⁸¹ ויצא מלאך ה' ויך במחנה כו', ומבואר במ"א⁸² דהיינו שהי' גילוי בחי' פנימיות המקיף, ועי"ז ממילא נאבדו כו' כנ"ל. וע"פ הנ"ל יובן בענין מ"ע ומל"ת, דמל"ת הם שימור למ"ע, להיות דע"י מל"ת נמשך בחי' מקיף הרחוק דבחי' פנימיות ועצמות א"ס, דבבחי' זו אין להם שום צד אחיזה כלל וכלל, ולכן הי"ז נעשה שימור להאורות דמ"ע, שלא יוכלו לינק ממדרי' זו, ואדרבה, יתפרדו כל פועלי או"ן⁸³, שמתבטלים ונאבדים ע"י המשכה זו שנמשך ע"י המל"ת כו'.

והנה⁸⁴ יש עוד טעם מה שמ"ע צריכים שמירה, דעם היותן בחי' רצה"ע, ותרי"ג מצות הן תרי"ג ארצות דגולגלתא⁸⁵, מ"מ, הרי נתלבשו בדברים גשמיים, כמו ציצית בצמר גשמי, ותפילין בקלף גשמי, וד"מ⁸⁶ שבלולב בצמחים גשמיים כו', וכה"ג בכל המצות, אשר הדברים האלו היו תחלה תחת ממשלת ק"נ⁸⁷, שמשם נמשך חיותם, וכמא⁸⁸ אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה כו', וכן כל דבר שלמטה יש לו מזל המשפיע אליו כו', וידוע⁸⁹ דהמזלות הן הע"ש⁹⁰ דנוגה כו', והגם שהחיות מצ"ע הוא האור האלקי המחי' את כל הנבראים כו', אבל הוא נמשך ע"י התלבשות המזלות דנוגה כו', וע"י שעושיין בו המצוה נכלל חיות זה בקדושת ה' אחד כו', ומ"מ צריכים שמירה, להיות שנתלבשו בדברים הגשמיים, רק שנמשך בהם הרצה"ע, ע"כ צריכים שימור יפה וחזק,

(ע' רלג ואילך). וראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ע' שפה. אוה"ת ואתחנן ע' קצט ואילך. סה"מ תש"ד ע' 135 ואילך.

(85) ראה זח"ג קכט, א. קלו, א (באד"ר).

(86) = וד' מינים.

(87) = קליפת נוגה (ראה תניא רפ"ז מו, ב). ובכ"מ.

(88) ראה ב"ר פ"י, וא"ו. זח"א רנא, א. מו"נ ח"ב פ"י. אגה"ק סוס"ך (קלב, א) (הערת כ"ק אדמו"ר בסה"מ תש"ד שם).

(89) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"א ע' ו ואילך.

אוה"ת משפטים ע' ארטו. ועוד.

(90) = הע' שרים.

(78) תנחומא עקב ב. דב"ר פ"ו, ב. יל"ש יתרו רמז חצר.

(79) הגש"פ פיסקא ויוציאנו.

(80) ראה לקו"ת צו יב, סע"ג ואילך. סה"מ תרמ"ד ע' שלו.

ע' שם. תרנ"א ס"ע רכט. ועוד.

(81) מלכים"ב יט, לה. ישע"י לו, לו.

(82) ראה ד"ה ששת ימים תרס"ז (בסה"מ תרס"ו-תרס"ז) —

נמצא בדפוס). המשך תערוב' ח"ב ע' תתקכט. ע' א"ה. סה"מ

פר"ת ס"ע ע' תש"ה ע' 35. ועוד.

(83) תהלים צב, י.

(84) הבא לקמן הוא חלק מד"ה כי נר מצוה בסה"מ תרנ"ט

ס"ע קעב ואילך (עם הוספות כו'), ומיוסד על ד"ה וזאת

המצוה בלקו"ת ואתחנן ט, ד. המשך מים רבים תרל"ו פרק רא

שלא יומשך מזה יניקת החיצונים ח"ו, כי הדבר שהוא מבחי' תערובות טו"ר, אעפ"י שנתברר ונתעלה, צריך שמירה מעולה שלא יומשך ממנו יניקה כו', משא"כ בחי' הטוב בעצם אינו צריך שמירה כ"כ כו'. וז"ש⁹¹ עושה משפט לעשוקים, פי' עשוקים הם הניצוצות שנפלו בשבה"כ, או ע"י חטא עה"ד, שהן עשוקים בידי החיצונים, ועושה משפט לעשוקים, משפט דאיהו רחמי⁹², והוא מה שהקב"ה מרחם עליהם להעלותן לשרשן כו', ע"י שבדבר צומח זה, כמו פרי האתרוג, יעשה ישראל מצוה, ולקיים⁹³ בו מצות ולקחתם לכם פרי עץ הדר כו'⁹⁴ (ועי"ז מתעלה כללות הצומח כו', וכמ"ש בסש"ב פל"ד), וכן בכסף וזהב שעושה בו צדקה וכה"ג, עי"ז מתעלים הניצוצות לשרשן כו'. ואח"כ אומר בסוף המזמור⁹⁵ ה' שומר את גרים, גרים הם הניצוצות הנבררות כו', ה' שומר אותם, שגם לאחר שנתבררו ונתעלו, צריכים שמירה מעולה שלא יהיו חוזרים ונפלים כו', וכמ"ש בסידור⁹⁶ ע"פ זה. וכמו מי שחטא ועשה תשובה, צריך שמירה מעולה שלא יחזור לסורו ח"ו⁹⁷, משא"כ מי שלא טעם טעם חטא מימיו, שא"צ לשמירה כ"כ כו'. וז"ע תשובת הגדר⁹⁸, שעושה גדר גם בדברים המותרים, בכדי שיתרחק מן הרע בתכלית ולא יתאוה לדבר עבירה ח"ו, והבע"ת צריך לזה יותר ממי שלא חטא מעולם. ומה שארז"ל⁹⁹ אל יאמר אדם אי אפשי כו', אלא אפשי ואבשבש"מ¹⁰⁰ גזר עלי כו', פי' הה"מ ז"ל¹⁰¹ שזהו במי שלא חטא מעולם, אבל הבע"ת צ"ל כל מיני רע ואיסור מאוסים אצלו מצד שהן רע כו' (ועמשנת"ל ד"ה כי ידעתי¹⁰², ושם מבואר דבצדיקים המיאוס דכל התענוגים הגשמיים הוא מצד התענוג באלקות כו', אבל בבע"ת המיאוס דתענוגים הגשמיים הוא מצד שהן רע כו', וכן צ"ל בבע"ת, כי אם יהיה מצד התענוג האלקי, יכול להיות אצלם מקום עדיין להתענוגים הגשמיים, אבל כאשר הוא מצד הרע אז אין להם מקום כלל כו'). ונמצא מבואר, דמי שהיה כבר למטה במדרג' צריך שמירה יתירה גם לאחר שנתעלה. וזהו שנצטוינו על שמירת המצות, דמפני שהאור העליון נתלבש בדברים גשמיים דוקא, שהם מבחי' ק"נ, ע"כ צריכים שמירה, שלא יהיה בזה יניקת החיצונים ח"ו.

רסמ

והשמירה היא ע"י שס"ה ל"ת, להיות כי הל"ת הן הרחקת והבדלת הרע, דזה כל ענינם לדחות את הרע שלא יגעו בנפש כו'. ואופן הדחי' אינו בדרך התלבשות בהדבר, ולא כמו מ"ע, שע"י ג"כ נדחה הרע והטוב נכלל בקדושה, אמנם זהו ע"י התלבשות והתעסקות בהדבר ההוא, והיינו בבחי' קירוב כו', אבל מל"ת אינו ע"י התלבשות והתעסקות בו כו'. וגם אינו להפוך הדבר לטוב, כ"א לדחותו בלבד, שגם הניצוץ מקדושה שבו, שבהכרח יש בכל דבר ניצוץ מקדושה המחי' אותו כו', גם הוא

ע"ת ריש ע' סא. תרפ"ג ע' רנג. תש"ט ע' 224. סה"מ תרנ"ט ותש"ד שבהערה 84.
 (99) תו"כ ופרש"י קדושים כ, כו. וראה לעיל ע' לח.
 (100) = ואבי שבשמים.
 (101) לקו"א להה"מ סימן קטז. וראה כתר שם טוב סימן שצח. לקו"ת שם. סה"מ תש"ד שם (ע' 136). תש"ה ע' 42.
 לקו"ש ח"ד ע' 1182. ח"יח ע' 121. חל"ט ע' 97. ועוד.
 (102) לעיל ע' צד.

91) תהלים קמו, ז.
 92) זח"ג צא, א. תקו"ז בהקדמה (יז, ב).
 93) אוצ"ל: ומקיים (או: לקיים).
 94) אמור כג, מ.
 95) תהלים שם, ט.
 96) סידור עם דא"ח נו, ד ואילך.
 97) ראה לקו"ש חכ"ט ע' 235 הערה 50.
 98) ראה רוקח הל' תשובה אות ה. הובא בשל"ה צט, ב.
 ובכ"מ. לקו"ת ואתחנן שם. תצא לו, ב. נצבים נב, סע"א. סה"מ

נדחה כו'²⁹. וז"ע גבורות דהלכות דמל"ת, שאו' קווצותיו תלתלים שחורות כו'¹⁰³, לפסוק שהדבר אסור, שעיי"ז נדחה, שהגם שיש בו ניצוץ מקדושה, דוחין אותו כו', וכמ"ש בהביאור דשחורה אני ספ"ג¹⁰⁴ (ואפשר מתעלה ע"י התשובה, דהבע"ת מהפך את הרע לטוב, ומכ"ש שמעלה הניצוץ דקדושה שבדברים האסורים שנכשל בהם ר"ל, די"ל שמעלה עיי"ז ג"כ כללות הניצוצות דקדושה שבדברים האסורים כו', ולהיות שמהפך את הרע לטוב, לכן גם הבע"ת צריך שמירה כו' כנ"ל). ולזאת בחי' זו אינה צריכה שמירה, מאחר שאינה בבחי' התלבשות, ואין ענינה להפוך כו'. והאור דמל"ת הוא בחי' אור פנימי ועצמי, שא"א להיות בזה אחיזה כו' כנ"ל (ומשו"ז אינו בא בהתלבשות כו' כנ"ל). ולכן ה"ז שמירה למ"ע, להיות שזהו הרחקת רע, וגם הן בבחי' ומדרי' כזו שאין בהם אחיזה, ולכן ה"ה בבחי' שמירה אל המ"ע כו'.

וכמו"כ¹⁰⁵ הוא בתורה שהיא שמירה אל המצות. כי הנה התורה, הגם דמחכמה נפקת¹⁰⁶, אמנם שרשה הוא מבחי' הכתר, מבחי' פנימיות הכתר כו', וכמשנת"ל (ד"ה וידבר כו' במדב"ס¹⁰⁷) בענין אחד עשר¹⁰⁸, המיוחד שבעשרה כו'¹⁰⁹, וכן הוא בד"כ בתורה, וכמ"ש בתו"א סד"ה וארא דרוה"ר¹¹⁰, שע"י התורה נמשך מבחי' יחיד, בחי' מהותו ועצמותו ית' כו'. וז"ש¹¹¹ ותורה אור, נאמר אור לשון יחיד, דמצות הן בחי' תרי"ג ארחין, שהן תרי"ג אורות, בבחי' התחלקות כו', אבל בתורה נאמר ותורה אור לשון יחיד, והיינו בחי' אנת הוא חד ולא בחושבן כו'¹¹². וי"ל שזהו כמו שנת"ל¹¹³ בענין יחידה שהיא בבחי' רצון א' כו', וכמו"כ התורה, להיותה המשכה מבחי' יחיד, לכן היא אור א' כו'. וזהו הטעם שעבירה מכבה מצוה¹¹⁴, היינו גילוי ההארה שנמשך ע"י המצוה כו', ואין עבירה מכבה תורה¹¹⁴, להיות התורה היא מבחי' פנימיות ועצמות אוא"ס, שאין שם אחיזה ויניקה כלל, לכן אין עבירה מכבה אותה כו', ואדרבה, אורייתא מגינה ומצלי, מגינה מן היסורין ומצלי מן החטא כו'¹¹⁴, והיינו ששומר שלא יבוא לידי חטא, ולא יהיה יניקה לסט"א כו'. והענין, דהנה התורה נקראת ג"כ בית¹¹⁵, והעיקר הוא בתורה שבע"פ, וכמארז"ל¹¹⁶ ובנית ביתך¹¹⁷ זו גמרא כו'. ומבואר במ"א¹¹⁸ בענין בית וחצר, דחצר אינו מקורה, ויורד לתוכו מטר וגם פסולת כו', אבל הבית הוא מקורה, ואינו מניח הפסולת ליפול בתוכו כו'. וכמו"כ התורה היא בית המקורה, דכאשר מעמיק שכלו בעסק התורה בפרד"ס, שכל עצמותו מראשו עד רגלו מלובש ומעוטף בו¹¹⁹, (ו)א"א להיות יניקה כו' (ובאמת הרי התורה מגינה ומצלי גם בעידנא דלא עסיק בה¹¹⁴, והיינו לפי שע"י התורה נמשך אור מבחי' פנימיות ועצמות

ער

103) שיר השירים ה, יא.
 104) לקו"ת שה"ש ט, ג.
 105) בהבא לקמן – ראה לקו"ת פ' ראה כ, א. כא, ד.
 106) זח"ב סב, א. פה, א. קכא, א. ח"ג פא, א. קפב, א. רסא, שצת.
 א.
 107) לעיל ע' שיא.
 108) דברים א, ב.
 109) שמור"ר פמ"ב, ח.
 110) = דרוש הראשון דף נו, א.
 111) משלי ו, כג.
 112) תקו"ז בהקדמה (יז, א).
 113) ע' שנה ואילך.
 114) סוטה כא, א (ובפרש"י).
 115) ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א שם ע' שצת.
 116) סוטה מד, א.
 117) משלי כד, כז.
 118) ראה לקו"ת במדבר ת, ג. אוה"ת בראשית (כרך ו) תתרכח, ב. סה"מ תרל"ח ע' רמא ואילך. ע' תנב ואילך.
 119) ראה תניא פ"ה. סה"מ תרנ"א ע' רב ואילך. תרס"ה ע' שלב ואילך.

אוא"ס, בחי' מקיף הרחוק, ולכן הוא שומר ומציל כו', וכנ"ל בענין ל"ת כו'). וגם¹²⁰ הנה כל תושבע"פ הוא להחמיר על עניני התורה, וז"ע דקדוקי סופרים, להשמר ולהזהר ולהיות נקי מכל וכל בבחי' סו"מ¹²¹, שהן כל שס"ה ל"ת, ולגדור גדר שלא יבוא לידי איסור תורה ח"ו. וכן בבחי' ועשה טוב¹²¹ יש בתורה שבע"פ כמה דקדוקים פרטים להחמיר ולהוסיף בהם כמה ענינים, וכמו במילין דאבות ומילין דחוכמתא שיש בהם, בכמה מדות טובות וכמה ענינים שנמצא באבות ואגדות שהן נוספים על ד"ת, שזה כל יסוד תושבע"פ להחמיר על ד"ת. ועי"ז נעשה הרחקת והפרדת הרע, שלא יהיה שום יניקה כלל, ונרחקים לגמרי מן הקדושה, ועי"ז ממילא מתבטלים, וכמ"ש בלק"ת מהאריז"ל פ' בשלח¹²² בענין תחום שבת יעו"ש. וזהו שהתורה היא שמירה לרמ"ח מ"ע, לפי שענינה הוא הרחקת הרע שלא יהיה להם יניקה מהקדושה כו', וכל הלכות התורה לפסוק שזה אסור, ה"ז דחית הרע, ושלא ע"י התלבשות בהדבר (כ"א מה שלומד ועוסק בהדברים הגשמיים, והוא בבחי' או"פ כידוע¹²³, ה"ז נק' לפעמים התלבשות, אבל אין זה התלבשות והתעסקות בגוף הדבר ההוא כמו במ"ע כו'), אלא הדבר נדחה ממילא כו', וכידוע דהבירור דתורה הוא בדרך מלמעלמ"ט, דהיינו שהדבר נתברר ממילא כו', כמ"ש במ"א¹²⁴. והעיקר שע"י עסק התורה נמשך גילוי בחי' פנימיות הכתר כנ"ל, עד שרש הראשון בבחי' פנימיות ועצמות א"ס כו', וכמו השס"ה ל"ת שהן ביה"ה, עד שרשן הראשון בעצמות א"ס כו' כנ"ל, כמו"כ הוא בתורה כו', והמשכת אור העצמי שומר שלא יהיה שום יניקה, הן מהאו"פ והן מהאו"מ כו', ואדרבה, הן נדחין ונאבדים עי"ז כו'. ועפ"ז¹²⁵ יובן משארז"ל¹²⁶ ויתר על כו' ולא ויתר על ביטול תורה, דאם היה עסק התורה כדבעי למהוי, לא היה שום אחיזה ויניקה לסט"א, אבל ע"י בטול תורה, שהלב והמוח פנוים מן החכמה דתורה, והיינו שאינו מקורה, כחצר כנ"ל, והרי המח' שהיא תמידית כנ"ל, כאשר היא פנויה מתורה, ה"ה מהרהרת בדברים בטלים והרהורים רעים, שע"י נעשה ממשלת זדים ר"ל כנ"ל, ועסק המצות לא יועיל לזה, כי יכולים לאחוזו ולינק מזה כו' כנ"ל, ולכן זהו דוקא שגרמה חורבן בהמ"ק, אשר נבלעו כו', אבל אם היה עסק התורה, והיו ממשיכים בחי' עצמות א"ס ע"י עסק התורה (שז"ע ברכת התורה כידוע¹²⁷), ממילא לא היה שום שליטה וממשלה כלל וכלל כו'.

רעא

וע"פ¹²⁵ כל הנ"ל יובן שרש ענין זכרתי לך חסד נעורריך כו'¹²⁸. דהנה חסד נעורריך הן מ"ע, שהן בחי' ה"ח כנ"ל, הן בחי' חסדים דז"א וכן בחי' ה"ח דאריך, עד בחי'

126 ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז. איכ"ר פתיחתא ב.

127 ראה ר"ן נדרים פא, א ד"ה דבר זה – מרבינו יונה.
ב"ח לטאו"ח סמ"ז (ד"ה ומ"ש דאמר). שו"ע אדמו"ר הזקן שם
ס"א. לקו"ת מסעי צא, ד. ראה כט, א. מאמרי אדמו"ר הזקן
תקס"ט ע' רכט. אוה"ת פינחס ע' אקל. ע' אקמב. סה"מ
תרכ"ט ע' רצ. לקו"ש חט"ו ע' 3 ואילך. חכ"ה ע' 9.
128 ירמ"ב, ב, ב (שהתחיל לבאר בד"ה ועשית חג שבועות
(לעיל ע' שכא ואילך), ולתוספת ביאור – בד"ה השמים
מספרים (ע' שלא ואילך)).

120 ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"א ע' שפו.

121 תהלים לד, טו.

122 בטעמי המצות מצות תחומין וערובי חצירות. וראה
גם שער המצות להאריז"ל פ' בשלח דרוש ב.

123 ראה סה"מ תרנ"ט שם ע' קעד. ועוד.

124 ראה תורת מנחם – ספר המאמרים מלוקט ח"ב ע' מו
ואילך. ס"ע פא ואילך (בהוצאות הקודמות – ח"ב ס"ע קפא
ואילך. ס"ע קצב ואילך).

125 בהבא לקמן ראה גם ד"ה זכרתי במאמרי אדמו"ר

האמצעי נ"ך ע' קו.

כי חפץ חסד הוא¹²⁹ שבאוא"ס שלפני הצמצום כו', שכ"ז הוא בחי' האור שבא בבחי' המשכה וגילוי, שאין זה בחי' פנימיות ועצמות האור כו'. וענין זכרתי לך, הנה זכירה היא במוח החכמה כידוע¹³⁰, דשכחה שייך בבחי' אחוריים וחיצוניות כו'¹³¹, כי ענין השכחה הוא מצד הקלי' וסט"א, ושייך רק במקום שיש להם אחיזה, והיינו בבחי' אחוריים וחיצוניות כו', אבל בבחי' חכ', שזהו בחי' הפנימיות, שם הוא הזכירה, ואינו שייך שם שכחה כלל כו'. וענין זכרתי לך חסד נעוריך הוא, דבמ"ע יאיר ג"כ בחי' זכירה, דהיינו גילוי בחי' הפנימיות עד שרשן הראשון בעצמות א"ס כו'. והיינו ע"י לכתך אחרי במדבר¹²⁸, פ' לכתך אחרי קאי על שס"ה ל"ת, להיות שבהם אינו מאיר האור בגילוי כמו במ"ע שהן המשכת וגילוי אור, אבל ל"ת אינם בבחי' גילוי אור, כ"א בבחי' לא כו' כנ"ל, והידיעה בזה היא בבחי' ידיעת השלילה לבד כו', כנ"ל (ד"ה נשא¹³²), לזאת נק' אחרי מצד מדרי' הגילויים כו'. וכן מה שמל"ת פועלים בנפש הוא להיות בחי' אה"ר גם בזה"ג והחשך כנ"ל (בד"ה הנ"ל¹³³), דהאה"ר בזה"ג נת"ל (ד"ה השמים מספרים¹³⁴) שהיא בבחינת אחרי, שהרי אין זה שמאיר לו הגילוי ממש, רק מה שמבין שהאמת כן הוא, ולזאת כך יאתה כו'. וגם בנשמות הגבוהות שמאיר להם האור בבחי' ידיעה והרגשה כו', ה"ז בבחי' ידיעת השלילה לבד, שהוא קצת הכרה לבד כו'. ואינו דומה להמשכה דמ"ע שפועל ג"כ בחי' אה"ר, הרי נמשך בזה אור שבא בגילוי ממש בנשמות הצדיקים הגדולים בבחי' ראי' ממש כו', אבל ההמשכה דע"י מל"ת, הרי א"א להיות עתה בגילוי ממש (ולעתיד יהיה הגילוי כו'), כ"א בבחינת ידיעת השלילה לבד, ולכן ג"ז נק' אחרי כו'. אמנם ע"י התוקף והעוז דהילוך אחרי בשס"ה ל"ת, גם שאינו מאיר לו עי"ז שום אור וגילוי כו' (וגם הגבורה בבחי' תגבורת גדולה על הרע לדחותו כו'), וכמו כן התוקף ועוז בהתעסקות האה"ר בזה"ג ובהחזיק בקיום התומ"צ, שזהו בכח הל"ת דוקא, שזה דוקא נותן כח להיות בחי' האה"ר כנ"ל ולהחזיק במעוזה בקיום המצות כו', עי"ז זכרתי לך חסד נעוריך, שגם במ"ע יאיר בחי' אור פנימי ועצמי דא"ס, להיות גילוי אוא"ס ממש בנפשו, ולהיות עבודה האמיתית דבחי' נקודת הלב כו'. והיינו שע"י רמ"ח מ"ע שהן בחי' גילוי, עי"ז מאיר גילוי בחי' המשכת האור שע"י מל"ת ג"כ כו', ולא יהיה בחי' אחרי, כ"א שיהיה עצמות האור בגילוי ממש, שז"ע זכרתי לך כו'. (ועיקר הגילוי יהיה לעתיד, והו"ע מ"ש¹³⁵ יהללו שמו במחול, התחברות ב' המדרי', וכמ"ש בסידור¹³⁶, ועמ"ש בד"ה יו"ט של ר"ה, רנ"ט, ד"ה לכל תכלה כו' רחבה מצותך כו'¹³⁷).

ועפ"ז יובן מ"ש וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות כו', דענין זכירת המצות הוא שהמצות יהיו בבחי' זכירה, והו"ע זכרתי לך חסד נעוריך, דמ"ע שהן בחי' ה"ח,

129 מיכה ז, יח.

130 ראה תו"א וישלח כו, סע"ב ואילך. מקץ לא, ג. תצוה פא, סע"ג ואילך. תו"א הוספות תצוה קי, סע"ד ואילך. לקו"ת הוספות לויקרא נב, ד. שה"ש לג, רע"א. ובכ"מ.

131 ראה עץ חיים שער הכללים פי"א. שם שער ט (שער שבה"כ) פ"ב. מבו"ש שער ב ח"ב פי"ז. שם שער ד ח"ב פ"ט. תו"א תצוה פה, ב. לקו"ת במדבר יח, ג. אוה"ת נ"ך (כרך ב) ע' א"פה. ועוד.

132 לעיל ע' שלו.

133 לעיל ע' שמת.

134 לעיל ע' שלא ואילך.

135 תהלים קמט, ג.

136 סידור עם דא"ח סח, סע"ב ואילך (בענין חיבור

עגולים ויושר לע"ל). וראה שם סח, ד.

137 סה"מ תרנ"ט ע' צט ואילך (בענין יחוד ז"א ומל' -

סוכ"ע וממכ"ע - לע"ל).

יהיו בבחי' זכירה, בבחי' גילוי דפנימיות ועצמות א"ס, ואז א"א להיות מהם יניקה ח"ו, ובהן ועל ידן מאיר הגילוי בנש"י, שיהיה בבחי' גילוי ממש בנשמתן כו', דע"י מל"ת, הגם שנמשך האור, אבל הוא בהעלם, וע"י המ"ע נמשך בהם בגילוי כנ"ל, וזהו וזכרתם כו' להיות בבחי' זכירה כו' (ומ"ש ועשיתם אותם, י"ל כמשנת"ל שע"י מעשה המצות בפועל ג"כ נמשך בחי' מקיף הרחוק, כי עצם העשיה היא מצד בחי' מקיף דיחידה כו' כמשנת"ל¹³⁸). ובכדי שתהיה הזכירה, זהו ע"י וראיתם אותו, היינו ע"י מצות ציצית, דציצית כולל מ"ע ומל"ת, וזהו"ע חוטי לבן וחוט תכלת שבציצית, חוטי הלבן הן בחי' מ"ע¹³⁹, שז"ע ושער רישי' כעמר נקי¹⁴⁰, וכמ"ש¹⁴¹ ויקחני בציצית ראשי כו', וחוט התכלת הוא בחי' מל"ת¹³⁹, וכידוע¹⁴² דחוט התכלת, הגם שזהו בחי' גבורות דאכיל ושצי כו'¹⁴³, הנה בשרשו זהו למעלה מחוטי הלבן, וכמ"ש בלק"ת ד"ה ויקח קרח¹⁴² דחוטי הלבן הן מבחי' חסדים דאי', וחוט התכלת בחי' גבורות דאבא¹⁴⁴, והיינו בחי' נהורא סתימאה¹⁴⁵, שאינו בבחי' גילוי עכשיו, ולכן אין התכלת נוהג עכשיו¹⁴⁶, מפני שעתה אינו בבחי' גילוי, ויתגלה לעתיד כו'. וזהו וראיתם אותו במצות ציצית, ועי"ז וזכרתם כו', והעיקר קאי וראיתם אותו על החוט תכלת, להיות שזהו כענין מל"ת, ועי"ז דוקא נעשה הזכירה במ"ע כו' כנ"ל. וזהו וראיתם וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם, והיינו מ"ע. ומ"ש ולא תתורו היינו מל"ת. וע"י וראיתם אותו עי"ז וזכרתם, שגם המ"ע יהיו בבחינת זכירה כו'.

(144) ראה פרי עץ חיים שער הציצית פ"ד. הובא בלקו"ת שלח מג, ג. וראה גם שם מה, סע"ג. מו, ג.
 (145) זח"א נא, א. פג, ב. הובא ונת' בלקו"ת שה"ש י, סע"ב ואילך.
 (146) ראה פרי עץ חיים שער הציצית שם פ"ה. לקו"ת שלח מה, ריש ע"ד. אוה"ת שלח (הוצאת תשנ"ז) בהוספות ע' 108. אגרות-קודש אדמו"ר מהורש"ב ח"א ע' שנא ואילך. סד"ה נשא את ראש (לעיל ע' שנ). וש"נ.

(138) ס"ע שנו ואילך.
 (139) ראה ד"ה והי' לכם לציצית בלקו"ת שלח מד, סע"א.
 אוה"ת שלח ע' תקעג.
 (140) דניאל ז, ט (ושם: "ושער ראשה כעמר נקא").
 (141) יחזקאל ח, ג.
 (142) לקו"ת קרח נג, ד. נד, ב.
 (143) זח"א נא, א. וראה לקו"ת ויקרא ו, ב. סה"מ תרס"א ע' קסב.